

Disputatio juridica inauguralis de fidejussoribus

<https://hdl.handle.net/1874/341842>

14

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
FIDEJUSSORIBUS,

QUAM
FAVENTE DEO OPT. MAX.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. HERMANNI WITSII,

S. S. Theol. Doctoris, ejusdemque in Inclita Academia Ultrajectina
Professoris Ordinarii, & Ecclesiæ ibidem Pastoris facundissimi,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici Consensu, & Alma
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in utroque JURE honoribus, & Privilegiis ritè,
ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examini subicit

LIEFHARDT à LUNENBERGH, ZWOLLANUS.

Ad diem 29. Junii, loco horisque solitis.

ULTRAJECTI,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, clō lbc LXXXVI.

*VIRIS Prudentissimis
Celeberrimis.*

D. BERNARDO
à **DEL DEN,**

apud Zwollanos Mercatori Solertissimo
justissimo, Avunculo ea qua par est ob-
servantia Colendo, amando.

D. DIDERICO à **REES,**
Viro spectabili, affinitatis nomine A-
vunculo honorando fuscipiendo.

UT ET

Clarissimo Consultissimoque VIRO

D. JOANNI à **MUYDEN,**
J. U. D. & in Illustrissima Academia Tra-
jectina Antecessori Ordinario, studio-
rum suorum promotori unico omni ho-
nore sibi dignissimo.

Hanc suam disputationem Inauguralem

D. D. C.

LIEFHARDT à LUNENBERGH.

AUCTOR.

PROOEMIUM.

Ortalibus de proprio commodo in-
dies studere, haud ignotum est:
quem in finem prudentiam cau-
telamque omnem, adhibere &
sibi (quatum vires patiuntur
humana) de futuro imminente
malo prospicere; sic nec emere,
vendere, locare; nec fidem alterius sequi: quin
tacita vel expressa insit cautela, sapientia signum
esse, nulli sano, ut opinor displicet ingenio; sibi-
que de futuris incommodis cavere studentes, præ-
ter simplices contractus fines, quædam pinguiora,
in securitatem crediti addere solent: quod fit vel
præstito jurejurando, vel datis pignoribus, vel fa-
ctâ rei promissione, vel constitutis fidejussoribus:
quam fidejussorum materiam, inter cæteras ab am-
plissimo Senû Academico præscriptam, præ cæteris
elegi, propter utilitatis, continuique usus excellen-
tiam: quod cum nulli lateat rem ipsam aggre-
diar.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
FIDEJUSSORIBUS.

CAPUT I.

Idejussorem à *fidejubendo* dictum communior habet opinio. Est autem fidejubere, alienam obligationem mediante stipulatione in se recipere; sic fidejussio nihil nobis aliud est, quam verborum obligatio, qua quis alienam obligationem, mediante stipulatione tenetur. *l. 1. §. 8. ff. de obl. & act.*

CAPUT II.

Dico verborum obligationem, cum secundum jus civile fidejussor non obligatur, nisi mediante stipulatione. *l. 32. ff. mand. l. 12. C. h. t.* Exceptio est in *l. 4. §. 3. ff. h. t.* Quam lege cautum est, fidejussores tutorum teneri,

neri, sine interposita stipulatione: quod moribus obtinet in quacunque fidejussione; cum solummodo consensus attenditur: cætera definitionis verba, fidejussores ab omnibus aliis fidejussoribus distinguunt.

CAPUT III.

FIt ergo fidejussio mediante stipulatione §. I. *Inst. de verb. obl.* Quâ in re differt à mandatore; cum fidejussor alieno nomine obligatur. *l. 1. §. 8. ff. de obl. & act.* mandator è contra proprio nomine obligatur. *l. 28. ff. mand.* Distinguitur ab expromissore: quod interveniente fidejussore, debitor principalis maneat obligatus *l. 23. C. h. t.* Sed interveniente expromissore, liberatur principalis, & solus expromissor tenetur. *l. ul. ff. ad SC. maced. l. 7. §. 8. ff. de dol. mal.* & sic procedit, quod in expromissore fit novatio *d. l. ul.* in fidejussore contra *arg. l. 1. §. 3. ff. h. t.* Sic & à constitutore fidejussor differt, se pacto obligante, tam inter præsentis quam absentes. *l. 14. §. 3. l. 26. ff. de const. pec.* sed fidejussio inter præsentis. *arg. §. II. Inst. de inut. stip.* & sic differentiam videmus, quod constitutor promittit, quod ipse debet §. 9. *Inst. de act.* fidejussor tantum pro alio obligatur *pr. Inst. h. t.* hi omnes imprimis fidejussores à creditoribus accipiuntur, dum curant, ut diligentius sibi cautum sit. *pr. Inst. h. t.*

CAPUT IV.

Fidejubere possunt omnes qui sunt idonei, & efficaciter obligantur: quales habentur locupletes, & conventu faciles *l. 3. ff. qui satisd. cog.* sic pater pro filio, & filius pro patre fidejubere poterit *l. 10. §. 2. ff. l. 8. C. b. t.* Arcentur impuberes & minores. *l. 48. §. 1. ff. b. t.* infantes. *l. 1. ff. de verb. obl.* Furiosi *l. 1. §. 12. ff. de obl. & act. muti & surdi. l. 1. ff. de verb. obl.* pupilli & minores 25. annis: quia sine tutoris, aut curatoris auctoritate cum effectu non obligantur *pr. Inst. de auct. tut.* nec milites: ne privatis negotiis se magis, quam armis occupent. *l. 31. ff. locat. cond. l. 13. C. de re mil.* nec non mulieres: cum ab omnibus officiis civilibus sint remotæ. *l. 2. ff. de R. J. l. 1. §. 1. ad Sc. Vell.* cum sæpissime contra propria commoda ipsas laborantes videamus. *l. 2. §. 2. ad Sc. Vell.* sic inspicere licet Sc. Velleianum, in illarum favorem constitutum esse: ut si fœmina quædam pro alio fidejussisset, illius fidejussio esset inefficax *l. 1. §. tot. tit. ff. §. C. ad Sc. Vell.* excussa sæpius à DD. occurrit quæstio: num mulier huic SCto Vellejano efficaciter renunciare possit? quod affirmandum censeo, dum prius de illo certiorata, & edocta sit. *arg. l. 9. c. ad Sc. Vell. l. 9. §. 1. ff. de trasac.* cum nihil in jure nostro usitatus inveniatur; quam quod quilibet favori pro se introducto renunciare possit. *l. pen. C. de pact.*

C A P U T V.

Fidejussor potest accedere omni obligationi. *l. 1. ff. h. t.*
 Quod non intelligendum de omnium obligationum
 speciebus, sed de omni obligationum genere; pro ut il-
 lud explicatur *in §. 1. Inst. h. t. §. 1. ff. h. t.* sive re,
 sive verbis, sive literis, sive consensu contracta sit, sive
 in civilibus aut naturalibus *d. §. 1. l. 6. §. fin. l. 7. ff. h. t.*
 Quod non omnium obligationum speciebus possit acce-
 dere, constat in actione populari, pro quâ fidejussor
 accipi nequit *l. 56. §. fin. h. t.* Quia antè litem contesta-
 tam actor non potest exigere fidejussorem pœnæ solven-
 dæ gratia: nam non est creditor *l. 12. ff. de verb. sign.*
 pro dote à marito, patre, vel omnibus iis, qui dotem
 suscipiunt, fidejussio peti non potest, quia turpe vide-
 retur extraneo majorem, quàm proprio marito fidem
 adhibere. *arg. l. 8. C. de pact. conv.* Hic quæritur, si
 maritus spontè dedit fidejussores, an obligatio valida sit?
 Resp. non videtur *arg. d. l.* ubi prohibetur maritus dare;
 nec distinguitur utrum volens fecerit an coactus: huc
 pertinent similes tituli *C. ne Chris. mancip. item ne sanct.
 Bapt. iter.*

C A P U T V I.

Fidejussorem non posse accipi pro obligationibus ex
 delicto, in quibus agiter ad pœnam corporalem, con-
 stat

8 DISPUTATIO JURIDICA

stat *arg. l. 13. ff. ad l. aquil. § l. 12. C. de pœn.* ut ad pœnam capitis, abscissionem alicujus membri: cum nemo membrorum suorum dominus sit. *l. 13. ff. ad l. aquil.* neque præscriptione temporis *l. 37. ff. b. t.* neque ex contractu turpi aut inhonesto *l. 70. §. fin. Eod.* hisce præscriptis, cui obligationi possit vel non accedere ad fidejussionis formam transeamus.

C A P U T VII.

FORMA fidejussionis in eo consistit, quod fidejussor accipi possit vel pure, vel sub conditione, vel ad certum tempus, vel ex certo tempore *l. 6. §. 1. l. 8. §. 7. ff. b. t. §. 5. Inst. b. t.* Ardua inter DD. hic oritur quæstio, nempe quando plus est in accessoria obligatione, ita ut excedat summam debiti obligationis principalis. V. G. si Titius Mævio 10 debet, & sempronius pro Titio fidejubet in 20, an valeat illa fidejussio? sententia plurimorum dominorum est in totum non valere, quibus assentiendum puto, & ne quidem in summam concurrentem obligari; per textum *in l. 8. §. 7. ff. b. t.* cui accedit quod talis obligatio sit contra formam stipulationis *l. 49. §. 2. in fin. b. t.* item fidejussor in majorem summam acceptus eodem modo obligatur, ac ille qui pure fidejubet pro eo, qui sub conditione debebat. *d. §. 2. in fin. b. t.* ille autem nullo modo obligatur. *d. l. 8. §. 7. b. t.*

C A P U T V I I I.

Effectus fidejussionis in eo consistit. I. quod fidejussor obligatur creditori ad id, quod tempore fidejussionis in obligatione fuit: tam respectu sortis quam usurarum *l. 68. §. 1. §. l. 56. §. 2. ff. h. t.* si in omnem causam se obligavit, etiam ad usuras & interesse, quæ ex post facto accedunt tenetur *l. 56. ff. locat. cond.* II. Obligatio fidejussoris perpetua est: unde primo sequitur, quod heredes relinquat obligatos. *§. 2. Inst. h. t.* III. Debitorem principalem potest convenire, ut se liberet ab omni obligatione, nisi omnem pecuniam exsolvit *l. 10. C. mand. Exceptis* quibusdam casibus *in d. l. 10.* expressis. Effectus denuo est in beneficiis fidejussoribus competentibus: quæ tria sunt, scilicet ordinis, divisionis & cedendarum actionum, quæ in sequentibus capitibus explicantur.

C A P U T I X.

Ordinis five excussionis beneficium est jus, quo creditor tenetur debitorem principalem convenire, antequam adversus fidejussorem experiatur. *auth. Præfente C. h. t. Nov. 4. cap. 1.* Cessat hoc beneficium, si fidejussor ei renunciaverit *Nov. 136. c. 1.* omnibus enim liberum est, favori pro se introducto renunciare *l. pen. C. de pact.* si fidejussor sit præsens, reus vero principa-

lis absens. *auth. presente. C. h. t.* si negaverit se fidejussisse *l. 10. §. 1. h. t.* & postea de fidejussione convictus negatur ei hoc beneficium ob pœnam mendacii. *arg. l. 67. §. ul. ff. pro socio* si constet debitorem principalem non esse solvendo *d. auth. C. h. t.* Beneficium divisionis ita dictum, quod tendit ne debiti divisionem inter confidejussores, est jus, quo fidejussores non possunt conveniri in solidum *§. 4. Inst. h. t. V. G.* si debitor debeat 100. & sint quatuor fidejussores; singuli pro 25. sunt conveniendi. Cessat hoc beneficium, si omnes non sunt solvendi tempore litis contestatæ *§. 4. Inst. h. t. §. l. 26. ff. eod.* si per mendacium negarunt se fidejussisse *l. 16. §. 1. ff. h. t.* ut si à tutore fidejussores dati sunt pupillo *l. ul. ff. rem. pup. salv.* si renunciaverit favori pro se introducto *Nov. 136. c. 1.* vel sese obligaverit tanquam debitor principalis: pacta enim dant formam contractui *l. 52. ff. de verb. obl.* negatur deinceps hoc beneficium fidejubenti cum muliere quæ non renunciavit Scto vel lejano *l. 46. ff. h. t.*

C A P U T X.

ULtimum denique beneficium venit: nempe cedendarum actionum, quod est jus, quo creditor unum fidejussorem conveniens, ei actiones contra cæteros fidejussores tenetur cedere, antequam fidejussor conventus solvere teneatur *l. 17. junct. l. 36. ff. h. t.* quæ actionum cessio tantum

tantum habet locum, ante solutionem, vel in ipsa solutione. *l. II. C. b. t. l. 36. 39. ff. Eod.* nam solutione facta sublata est omnis obligatio & actio *pr. Inst. quib. mod. toll. obl.* quoniam ex prædictis liquet, fidejussorem teneri creditoribus satisfacere; quando debitor principalis non est solvendo; vel absens actionibus ipsi non cessis, alia adhuc habet remedia, quibus indemnis servetur, tam de debito principali, quàm de accessionibus, expensis & interesse. *cap. 2. x. b. t. ne officium ipsi sit damnosum l. 61. §. 5. ff. de furt. & quidem contra debitorem actionem habet mandati §. 6. Inst. b. t. l. 10. §. II. ff. mand.* si præcesserit mandatum, sive expressum, cum expressè rogatus sit ut fidejuberet. *l. 20. §. I. Eod.* Sive tacitum: cum reus præsens passus sit fidejuberi; nam is qui præsens hoc fieri patitur, mandare intelligitur *l. 6. §. 2. l. 18. ff. mand. l. 6. C. Eod.* quod si vero pro absente vel ignorante fidejussit, ei non potest competere actio mandati; sed dabitur ei actio negotiorum gestorum. *d. l. 6. §. 2. d. l. 20. §. I. ff. mand.* quod si pro invito aut vetante fidejussit, nullam prorsus habet actionem contra debitorem, secundum decisionem Justiniani. *l. ult. C. de neg. gest. l. 40. ff. mand.*

II
CAPUT XI.

EXtinguitur fidejussio iisdem modis, quibus stipulatio vel contractus principalis: scilicet solutione principalis

palis debiti. *arg. l. 37. ff. b. t. pr. Inst. quib. mod. toll. obl. novatione l. 4. C. b. t. confusione l. 93. §. nlt. ff. de solut. l. 14. ff. b. t. præscriptione l. 3. 4. C. de præscrip. 30. ann. aliisque variis modis &c.*

Hanc materiam pro ratione nostri instituti satis tractatam censeo, finemque impono cum Virg. Claudite jam rivus. &c.

COROLLARIA.

I.
Donus dans causam contractui bona fidei reddit eum ipso jure nullum.

II.

Usucapio est justus titulus acquirendi ex jure civili.

III. De-

*Deductio in domum sponsi non est de
essentia matrimonii.*

I V.

*Pater recte dat tutorem filio exhareda-
to , mater non nisi instituto.*

*de propinquo...
Dones in tanto...
Nominis...
L...
B 3
Dum...*

LAU-

LAURUS THEMISTICA

*Quo Rheno-Trajecti Anno 1686, die
29. Junii Condecoratus fuit eruditus,
ac ingeniosissimus.*

D. LIEFHARDT
à LUNENBERGH,
ZWOLLANUS.

Chronographicum.

LIEFHARDUS LUNENBERGH ZWOL-
LANUS LUCE SOLIS JUSTITIÆ
UTI NOVA LUNA FULGET
JURIS, UTRIUSQUE DOCTOR

*St proprium Luna, quod crescat lumine solis,
Donec fit rutilo luce repleta Polo.*

*Nomine TU talem præfers ac omine Lunam
LUNENBERGE Nepos, lumina juris amans;
Nam primus quadrans Lune TIBI luxit ab Alto,
Dum primis studiis irradiatus eras:*

Sed

Sed modò *juridicâ* redimitus tempora *Lauro*,

(Ut *Nova* resplendes *Luna* LIEFHARDE, tuis)

Quâ TE Professor JOANNES stemmate MUYDEN

Rheno-Trajecti Juris in Urbe Decus

Doctorem meritò fecit sermone facundo

Consultum *Juris*, *justitiæque* Virum :

Postquam *Juridicos* cœpisti solvere nodos,

Fovistiquè *tuam* per pia *Jura* *Themis*;

Ac modò de *Fidei jessoribus* apta dedisti

Signa tuis *Thesibus*, Victor ab Hoste tuo.

Ast *Lune Plene* fulgebis, *lumine plenus*,

Si simul in praxi *fœdere juris* ames :

Si TIBI *Pandectæ* fuerint cum *Codice* nexi,

E quibus hîc *Juris luce* *coruscens* eris :

Laudibus ipsa tuis *Fora* tunc celebrata patebunt,

Cum TE *Patronum*, *lausdicumque* putem.

Si tamen *Ecclypsin* ferret *tua Luna* nocivam

Processus grandis, dum *tua Causa* cadit,

Hoc minimè cures, equidem *tua Luna* micabit

Post hoc *Deliquium*, si curet illa facit.

Dummodò *Lunatas causas* non suscipis ullo

Injusto pretio, *queis* maledictus eris :

Verùm *justitiæ jurisque* negotia *justa*

Semper defendas, *queis* benedictus eris

Non tamen existas *Homini Lunaticus* ullo,

Sed *Themidis* sapiens *jura* probata teras

Unde decus *Matri*, *Cognatis* gloria, cunctis

Zwollanis Luna *lumine* *Doctæ* eris.

Sic

Sic quoque decurras labentis temporis annos;

Quæis tua *Juridico* sit pia Vita bono;

Ut, cum decrefcit *fluide pars ultima Lune,*

LUNATUM MONTEM TE super astra levet

Posteà *justitia Sol fulgens* CHRISTUS JESUS

Dum TIBI *Juridico* præmia justa dabit

Quæ favet ex votis sinceri cordis Amicus

Affinisque Nepos semper ab ore tuus

F. M. D. L.

Vel

THEODORUS MENSINCK.

Lunenbergophilus

